

พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่จบการศึกษาภาคบังคับหรือมีพื้นความรู้ในระดับการศึกษาภาคบังคับตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อท้องที่ที่มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่ปรากฏว่าเป็นท้องที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ยกเว้นหรือผ่อนผันให้เป็นท้องที่ที่ไม่อาจเลือกผู้ที่มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงไม่มีคุณสมบัติในการเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามมาตรา ๑๒ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ส่วนกรณีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นช่วงเวลา que พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้บังคับ กฎหมายกำหนดให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก ซึ่งขณะนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอายุ ๓๑ ปี จึงไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว นั้น พิจารณารหัสแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า "เด็ก" หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว มาตรา ๖ บัญญัติว่า ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา เมื่อผู้ปกครองร้องขอ ให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และมาตรา ๑๓ บัญญัติว่า ผู้ปกครองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวเห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอายุ ๓๑ ปี จึงไม่ใช่เด็กและไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แต่มิได้หมายความว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จบการศึกษาหรือมีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ ดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวอ้าง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามคำสั่งอำเภอหัวไทร ที่ ๒๘๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสือสำคัญการเป็นผู้ใหญ่บ้านให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำรูปนายสมใจ ปานเงิน มาขึ้นป้ายในการหาเสียงว่าจะตั้งให้นายสมใจเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทั้งที่นายสมใจไม่มี

*คำพิพากษา
นาย สมใจ*

/คุณสมบัติ...

คุณสมบัติเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เพราะเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านยังไม่ครบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เป็นการหลอกลวงชาวบ้านเพื่อให้ได้คะแนนเสียง ทำให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม นั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ ร้องคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้านต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามข้อ ๘๘ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ.๒๕๕๑ ที่กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอได้รับหนังสือร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการสอบสวน แล้วรายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นและหลักฐานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยชี้ขาด หากเห็นว่าการเลือกผู้ใหญ่บ้านนั้นเป็นไปตามที่ได้มีการร้องคัดค้าน หรือได้มีการกระทำไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านนั้นพ้นจากตำแหน่ง ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้ง แต่ในระหว่างที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวอยู่นั้น ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ขอยุติเรื่องและไม่ติดใจจะเอาความอีกต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งยุติเรื่อง และไม่ได้จัดทำรายงานผลการสอบสวนเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดตามข้อ ๘๘ วรรคสองดังกล่าว และตามข้อ ๙๐ ของระเบียบเดียวกัน ที่กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้านว่าเป็นไปโดยไม่สุจริต และเที่ยงธรรม ถ้านายอำเภอพิจารณาข้อมูลคำร้องคัดค้านแล้วเห็นว่าผู้ร้องคัดค้านสำคัญผิดในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริง เพื่อประโยชน์แห่งการรู้จักสามัคคี ด้วยความพอใจของคู่กรณีให้นายอำเภอเรียกผู้ร้องคัดค้านและผู้ถูกคัดค้านเสนอข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติม และชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้องแล้ว หากผู้ร้องคัดค้านได้เข้าใจข้อกฎหมาย หรือเข้าใจในข้อเท็จจริงที่ถูกต้องแล้วผู้ร้องคัดค้านได้ขอถอนคำร้องคัดค้าน หรือไม่ประสงค์ให้พิจารณาเรื่องคำร้องคัดค้านต่อไป ให้บันทึกถ้อยคำผู้ร้องคัดค้านไว้และสั่งยุติเรื่อง หากผู้ร้องคัดค้านยังไม่พอใจให้นายอำเภอทำการสอบสวน และจัดทำความเห็นประกอบข้อกฎหมาย และข้อเท็จจริงคำร้องคัดค้านเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณา จึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะให้ครบถ้วนก่อนฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอน

กัญญาภรณ์
พร แซ่ลี้.

/และวิธีการ...

และวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สิทธิฟ้องคดีในส่วนนี้ต่อศาลปกครอง

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสือสำคัญการเป็นผู้อยู่บ้านให้แก่ผู้ฟ้องคดี และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้อยู่บ้านแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และขอให้มีการเลือกตั้งผู้อยู่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ใหม่ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้อยู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เมื่อเสร็จสิ้นการรับสมัครให้นายอำเภอปิดประกาศบัญชีรายชื่อผู้ยื่นใบสมัครตามแบบ ผญ. ๔ และส่งมอบใบสมัครพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของผู้สมัครทุกรายในวันถัดจากวันสุดท้ายของการรับสมัคร ให้คณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการตามระเบียบนี้ วรรคสอง ผู้ใดเห็นว่าผู้ยื่นใบสมัครรายใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอาจร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการตรวจสอบได้ภายในห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ ผญ. ๔ และข้อ ๓๘ กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามแบบ ผญ. ๖ กรณีมีผู้สมัครคนเดียวหรือมีผู้สมัครหลายคนแต่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพียงคนเดียวให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน และให้นายอำเภอประกาศผลการเลือกตามแบบ ผญ. ๗ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในขั้นตอนของการเลือกผู้อยู่บ้าน ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นคัดค้านคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต่อคณะกรรมการตรวจสอบตามข้อ ๓๕ วรรคสอง อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามแบบ ผญ. ๖ จำนวน ๒ คน คือ ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และประกาศดังกล่าวยังไม่ถูกเพิกถอน กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการเลือกผู้อยู่บ้านครั้งพิพาทมีผู้สมัครคนเดียวหรือมีผู้สมัครหลายคนแต่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพียงคนเดียว ตามข้อ ๓๘ ดังกล่าว ดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง และคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้อยู่บ้าน และความชอบด้วยกฎหมายของหนังสือสำคัญที่ออกให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้อยู่บ้าน ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีจะต้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งและหนังสือสำคัญที่อ้างว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑)

ศิริเทพดา
/ โทษ แสง

/แห่งพระราชบัญญัติ...

แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น ศาลจึงไม่มีอำนาจกำหนดค่าบังคับตามคำขอท้ายฟ้อง
ในส่วนนี้ให้ได้ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องนายวุฒิชัย เกิดเกลี้ยง เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น
นายวุฒิชัยมิใช่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้กระทำหรืองดเว้นกระทำ
ทางปกครอง อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดี
จึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องนายวุฒิชัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีนี้ได้

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งอำเภอหัวไทร ที่ ๒๘๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน
๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร
จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ อันเป็นวันที่
คำสั่งมีผล และเพิกถอนหนังสือสำคัญการเป็นใหญ่บ้านที่ออกให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยให้มี
ผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกหนังสือสำคัญดังกล่าว คำขออื่นให้ยก

นายปรีชา สันรัมย์

ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช

นายสมศักดิ์ ดิณฑเลขา

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองนครศรีธรรมราช

นางสาววิจิตลักษณ์ เกரியเกริกไกร

ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวินัย รุ่งรักสกุล

คดีทบทวน
อนุช แซ่ลิ้ม

